

פרשת תפארת

זמן פרישה ממלאכה

ב"ב 5:02

במחיצת רבינו הגדול מרן בעל אילת השחר צוקללה"ה טור שביעי מהחברותא הגרמ"י שניידר שליט"א

פרשת משפטים מברכים אדר
שנת תשפ"ה
גליון 291

"אחריות המשמים"

מרן רבי יעקב צוק"ל

בשבוע הבא חל היארצייט של **מרן הגאון הצדיק רבי יעקב אדלשטיין צוק"ל** [ז"ר שבט] רצוני להביא בעז"ה דבר "נפלא מאד", שראיתי בהגדה של פסח **"בעקבי ההגדה"**, שמובא שם הרבה דברים "נפלאים" ממרן רבי יעקב צוק"ל, אך דבר אחד "ריגשני מאד", ורצוני להנות ולחזק בו גם **לאחי ורעי היקרים.**

"להודות ולשבח" לבוראנו ית"ש ש"בחר בנו מכל העמים" ונתן לנו את תורתו.

ראש "יהודי..."

[א"ה, ומפורסם מה שסיפר **מרן ראש ישיבת פוניבזל הגר"ד פוברסקי צוק"ל**, על אחד מגדולי הדור הקודם, שבא לפניו "גוי" מלומד, וביקש שילמדנו קטע גמרא, ולא ה' לו אפשרות להתחמק ממנו, רק חשב מה יוכל ללמוד אתו, ועלה בדעתו שילמד אתו סוגיית **"תגרי לוד" שזה רק "חשובות"**.

ישב ולמד אתו "כמה פעמים" את הסוגיא, ולא קלט כלום! ראה הרב שראש של "גוי" אפילו המלומד ביותר, לא יכול לקלוט שום דבר מהתורה הק'.

להחמיר "בחשש גזל"

וכשאנו באים לקראת היא"צ של **מרנא קדוש ישראל מסלנט צוק"ל** [כ"ה שבט], נביא בעז"ה מהדברים שזכינו לשמוע מרבינו אודותיו.

סיפר רבנו: רבי ישראל ה' מקדש על כוס של 70 גרם, הכוס היתה אצל מרן הרב דסלר צוק"ל שקבלו בירושה. כך סיפר לי הגאון ר' שלמה הרשלר צ"ל. וכן כמעט כולם היו מקדשים על כוס של 70 גר', עד שבא החזו"א ועשה "מהפיכה" לכוס גדול של 150 גר', וזה "בכח התורה" שנתתיג בה.

אמנם הוסיף רבנו, שיתכן שרבי ישראל מצד עצמו ה' רוצה "להחמיר" כשיעור הגדול ברביעיית אלא היות שה' עני ואביון, והחזיק אותו יהודי אחר, שהתנה עמו "בלי חומרות", ממילא לא החמיר בזה מחמת חשש גזל!

האיך שייך צדיק "נסתר"

עוד אמר בשם רבי ישראל, שהיה אומר, העולם אומרים שיש ל"ו צדיקים "נסתרים", ואני תמה, **אם הוא צדיק האיך הוא יכול להיות נסתר?** הרי יש כזה "חורבן בעולם", שחסר יראת שמים, והעולם ח"ו יורד ויורד, **האם אפשר לשבת בבית ולהיות נסתר?**

וכידוע שרבי ישראל נסע לפריז, והי' שם "תקופה ארוכה" כדי לנסות להציל נשמות ישראל.

וכשנסע רבנו לפריז [אדר תשס"ב] כדי לעורר על לימוד התורה "בטהרתה" בלי לימודי חול, עברו ליד הבית שבו הי' רבי ישראל צוק"ל, והראוהו לרבנו.

ואח"כ כשהי' ב"ה "התעוררות גדולה", והרבה הורים שינו את "תפיסת עולמם", וקבלו עליהם לשלוח את בניהם מגיל צעיר לשיבות "קדושות", אמר רבנו: רבי ישראל הי' כאן וזרע את "הזרעים", והי' נראה שלא הצליח, אך הנה עכשיו צומחים "פירות נטיעותיו" של רבי ישראל, ותלה את ההצלחה מכחו של רבי ישראל צוק"ל.

וסיפר שרבי ישראל נפל שם במדרגות, והי' "מסוכן", אך אמר שהוא "בטוח" שיצא מזה, הואיל וכל כונתו שהגיע לשם, הוא "לשם שמים".

אדמה לעליון

וכך כתוב שם [בפנינים על יעלה ויבוא], ברצוני לחזור על שיחה אחת ששמעתי מהרב דסלר. הוא הביא את הגמ' בחגיגה (י"ג א') אמר רבן יוחנן בן זכאי מה תשובה השיבות בת קול לאותו רשע [בבוכדוצר] בשעה שאמר אעלה על במתי עב אדמה לעליון. יצתה בת קול ואמרה לו: רשע בן רשע בן בנו של נמרוד הרשע שהמריד כל העולם כולו עליו במלכותו.

כמה שנותיו של אדם

שבעים שנה, שנאמר מי שנותיו בהם שבעים שנה וגו', והלא מן הארץ עד לרקיע מהלך חמש מאות שנה, ועוביו של רקיע מהלך חמש מאות שנה, וכן בין כל רקיע ורקיע. למעלה מהן חיות הקדש וכו', למעלה מהן כסא כבוד, רגלי כסא הכבוד כנגד כולן, כסא הכבוד כנגד כולן, מלך קל חי וקים רם ונשא שוכן עליהם. ואתה אמרת אעלה על במתי עב אדמה לעליון? אך אל שאול תורד, אל ירכתי בור, ע"כ.

השגות "גבוהות"

וביאר המשגיח, שזה ודאי שלא מדובר על הליכה "גשמית", שכן בבוכדוצר לא הי' טיפשו, הוא הי' "חכם מאד" ותקיף מאד, חז"ל אומרים שרכב על ארי וכו', א"כ מה זה שרצה לעלות לרקיע? אלא הכוונה על "השגות שכליות", הוא רצה בכח חכמתו להתחכם כל כך עד שידמה כביכול להקב"ה, וע"ז אמרה לו הבת קול, שאפי' תחי' "חמש מאות שנה" ותעמול להגיע לזה, לא תוכל להגיע אלא לרקיע הראשון! שהיה ההשגה הנמוכה ביותר.

השגה "עצומה" בדף גמרא..

וביאר המשגיח צ"ל שזוהי ההשגה של לימוד "דף גמרא" בצורה פשוטה "בלי עמקות".

וביאר א"כ האיך כלל ישראל כן זוכים להגיע להשגות גבוהות מזה כבר בחייהם, זה רק מפני שיש להם "סייעתא דשמיא", ע"כ הדברים. והתפעלתי מאד מהמשפט "המופלא" שאמר מרן הרב דסלר צ"ל, שההשגה "הגבוהה הזאת", ששאף בבוכדוצר להגיע, ואמרו לו שרק עם "חמש מאות שנות" עבודה ועמל יוכל להגיע לזה, יכול "כל יהודי ויהודי" לזכות "בקלות", פשוט ללימוד דף גמרא, אפילו "בלי להתעמק".

הרי זה "מבהיל", ומחזק מאד, ומחייב אותנו להרגיש כמה עלינו

פרשת השבוע – מדבר שקר תרחק

הגמ' בכתובות סוף פרק המדיר מספרת מה שהי' עם רבי יהושע בן לוי כשבא מלאך המות לקחתו, שביקש לראות את מקומו בן עזר וקפץ לתוך בן עזר וכו'.
מספרת הגמ', מכריז אלהי קמיה פנו מקום לבר ליואי, פנו מקום לבר ליואי, פנו מקום לבר ליואי, אולי אשכחיה לר' שמעון בן יוחאי דהוה יתיב על תלת עשר תכטקי פיזא אמר ליה [רשב"י שאל את ריב"ל] את הוא בר ליואי, אמר ליה הן נראתה קשת בימך, אמר ליה הן [אומר ר' שמעון בר יוחאי] אם כן אי אתה בר ליואי. ומסיימת הגמ' ולא היא דלא הואי מידי [שבאמת לא היתה קשת בימיו]. אלא סבר לא אחזיק טיבותא לנפשיא [שלא רצה להתגאות].
ושאלו את רבנן, הרי זה ה' בגן עדן, ושם זה עולם "האמת", והאיך שייך לשקר שם?
והשיב דמבאר באלו מציאות (כ"ג ב') הני תלת מילי משנו רבנן, וא' מהם במסכתא ומפרש רש"י דכששואלין אותו אם יודע מסכת פלוני, ממדת הענה יאמר "שאינו יודע" אפי' שיוודע אותה. נמצא שכל הדרך ארץ לענות, ממילא "זה האמת", וגם בעולם האמת עונים כך.

פמליא של "מעלה"

[ועובדא הוה, לפני הרבה שנים, שהי' בדעת רבנו לפתוח ישיבה קטנה למצוינים, ודובר על אחד שיהי' ראש ישיבה, אך ברגע האחרון לקראת פתיחת הישיבה, שאלו רבנו אם הוא רוצה להיות ראש ישיבה, והשיב שחושש מפני אחריות... והצדיקו רבנו מאד! וביטל את "כל התוכנית" בגלל זה].

שאלת "רב"

חשב לעשות עבירה

שאלתי פעם למחן רי"ז צ"ל לפמ"ש רבינו יונה בשע"ת (שער ב' אות מ"א), דמדכתיב ולא תתורו וגו' הוזכרו שלא לחשוב לעשות עבירה, א"כ כל מי שחשב לעשות עבירה אפילו שלא עשה יהא פסול לעדות מדרבנן, כמבואר בחו"מ סי' ל"ד ברמ"א בשם ר' יוחנן דמי שעבר עבירה אפי' שאין עליה מלקות פסול מדבריהם. אמנם ברמב"ם פ"י מהל' עדות הל' ג' פוסק דרק איסור שחייב עליו מלקות פסול, וגם איסור דרבנן שחייב עליו מכות מרדות פסול מדרבנן, אבל בלי שיהא חיוב מכות אינו נפסל. [מכתבי רבנו].

"להרגיש שמחת חבירו"

המשך לגליון הקודם. כתב רבנו ז"ל: מברכין הטוב והמטיב כשיש לעוד אדם שמחה, וכשיש (לו) רק לו שמחה מברך שהחינו, אבל כשיש רק לחבירו אינו מברך, משמע שאין א' יכול להרגיש שמחה ממש כשאין לו עצמו שמחה.

ומ"מ כשא' הנמצא בציבור יש לו ברית או סנדק, כולם לא אומרים תחנון, משמע דשמחת מצוה שייך גם כשרק לחבירו יש המצוה, עכ"ל.

[א"ה דרך אגב, ראיתי מביאים לשון הגר"א באגרת כי "רוב התורה לשמח לאדם", ומתפללים שהרי "רוב" התורה הם מצות "בין אדם למקום". אמנם בנוסח שהדפיס מן המשגיח ר' יחזקאל לוינשטיין זצוק"ל בשנחאי שהובא מארם צובא, "לא נמצא" משפט זה].

"חידותיו משעשעות"

כאשר יידי היקר הרה"ג ר' ישעי' גלינסקי שליט"א מזכה את הרבים מדי שבוע, עם גליון "חידות נפלאות" על פרשת השבוע, מה שמביא תועלת גדולה לשימת לב בקריאת הפרשה ומפרשי' [לע"נ נ"ב הצדקנית מרת זיוה ע"ה ב"ר אליעזר הכהן ז"ל, ונקרא "זיו ה תורה" על שמה]. אזכיר מעט מ"ציון" חידותיו המשעשעות. א', שלוש מלים בפרשה, שחז"ל הק' דורשים מזה "שלוש עשרה" הלכות? [במס' שבועות].

ב' וברך את לחמך ואת מימך, והסירותי מחלה מקרבך. איזה עצה רמוזה בפסוק זה לריפוי שמונים ושלש מחלות. [גמ' פרק החובל]. ג' היכן מצינו בפר' "צדיקים", ואינן בני אדם. [רש"י אחרי חמישי].

לעילוי נשמתו הטהורה של הגה"צ ר' מרדכי ב"ר אליהו זצ"ל פוגרמנסקי. הלך בלא שם ושארית בארץ, וזכות גדולה ללמוד ולעשות מצות לע"נ. תנצב"ה

"אוהבים דבריה" - חשמל "כשר"

הי' מפריע לרבנו מאד, אפילו "לראות" אור שבא מחברת חשמל בשב"ק. עד כדי כך שהיתה תקופה שהתקינו על פתחי הבנינים שם ומס' הרחוב, עם תאורה פנימית, ובכל עש"ק היתה הרבנית ע"ה מכבה את זה. ופעם אחת כשחזר רבנו בליל שב"ק ממעריב בדברי שיר, שם לב ששכחו לכבות את זה. ובדיקו כשעמד למטה לפני המדרגות, הגיעה הרבנית הצדקנית ע"ה, ופנה אלי' "בכאב" על ששכחו לכבות את זה. וכן כשהתקינו מאחורי דלת הבית, בצד הפנימי כפתור להדליק את האור בחדר מדרגות, והי' בזה אור אדום קלוש, ביקש שיכבו את זה לפני שבת, אף שלא הי' שום הנאה מזה כלל, שהי' אור קלוש מאד. ובבחינת, שאלתי את רבנו אם צריך להדליק נר בחדרי בישיבה"ק, היות שהי' נכנס מהחלון אור חזק מתאורת הרחוב, והשיב [בערך בהאי לישנא] אור כזה שאנחנו מקוים "שלא ידלק", האם שייך שנצא בו ידי חובת נר של שב"ק, ע"כ. [וכיום אסרו להדליק נחת בחדרים מפני הסכנה].

עוד הי' אומר רבנו, שאחרי פטירת רבי ישראל סלנטר זצ"ל הי' אומרים, היות שבפמליא של מעלה דנים את הצדיקים "שחיו באותו דור", [כי הם יודעים את כל הקושיים והנסיגות שבדורם], לכן עכשיו שרבי ישראל יושב וזן בשמים, והוא הי' "זהיר ומזהיר מאד בעניני משא ומתן", צריך "מאד" לדקדק בזה.

הסנדלר "הרג בן אדם"

והמגיד מקלם, שהי' נחשב כתלמיד של רבי ישראל זצ"ל והי' צדיק גדול מאד, הי' מתאר את הדברים, שאם למשל א' הוא סנדלר, ו"לא תיקן כ"כ טוב" את הנעלים, והאישי הזה הי' עני, והלך עם הנעלים האלו כך, ועי"ז שלא תיקן אותם כ"כ טוב הוא התקרר בחורף, וקיבל דלקת ריאות, ומת רח"ל, כשיבוא לשמים יתבעו את הסנדלר, אתה הרגת בן אדם!

והוא יתפלא, האם אני הרגתי בן אדם? ויראו לו כן! היות ואתה לא תיקנת את הנעלים טוב, לכן מת אותו אדם, ואם היית מתקן יותר טוב, האישי הזה לא הי' מת, ומצא שאתה אשם והרגת בן אדם!! ככה הוא הי' מתאר.

"אחריות" על מעשיו!

וזה על הדרך של רבי ישראל שכל אחד בעבודה שלו הוא צריך לעשות ב"שלימות", אם זה סנדלר בנעליים, ואם חייט בבגדים, וכן "כל אחד באומנותו", ואם לא, אז ח"ו האישי הזה יכול למות, ואתה אחראי על זה.

וסיפר רבנו, פעם אחת הלכתי לשמוע את הרב דסלר זצ"ל [וזה הי' בתשעת הימים, והרבה לא זכיתי לשמוע אותו]. ודיבר אז ג"כ כעין זה, והוא לא דיבר על חומר התוצאות של המעשים, רק על החלק הזה ש"כל אחד בעבודה שלו" הוא צריך לעשות שיהי' "בסדר", והביא ג"כ את המשל כעין זה שאם אתה סנדלר צריך לדפוק את המסמרים טוב, ואם אתה נגר תעשה את העבודה טוב.

זהירות "בעבודת הקודש"

וכך הוא גם "בעבודת הקודש", אם ראש ישיבה אומר איזה "מילה לא בסדר" לבחור, עי"ז חלילה וחס יכול להיות שהבחור יצא ח"ו לרחוב וחלילה... והכל בגללו, וקשה מאד לצאת ידי חובתו.

וסיפר לי אחד שהוא הי' באיזה ישיבה ואח"כ הלך לצבא, ובא להראש ישיבה שלו לספר לו שהוא הולך לצבא, ושאל אותו הראש ישיבה, למה הוא יוצא לצבא, ענה הבחור - כשהייתי בישיבה, "אף פעם" הראש ישיבה לא דיבר אתי מילה... והראש ישיבה הזה הי' אדם גדול מאד... וזוהי באמת אחריות, לכן אפשר לומר כי כמו שסנדלר וחייט... ככה גם ראש ישיבה...

גם "מרא דאתרא"

וכך ג"כ רב בעיה, יש הרבה פעמים אחד מהבעלי בתים שלא מסתכלים עליו, ועי"ז במשך הזמן הוא יורד ח"ו, ושואלים אותו מה קרה, והוא עונה כי הרב "אף פעם לא דיבר אתי", ולא הוכיח אותי... וזה הכל אחריות!!

"כל דבר" יתבעו...

ולמעשה "אי אפשר להשתחרר" בשום דבר! "כל דבר" שאדם עושה צריך שיהי' עם אחריות, וזה "מאד קשה", וכל אחד יתבעו אותו מאד, ושמה "בעולם האמת" הוא לא יכול לומר תירוצים, כאן הוא יכול לומר לא יכולתי, זה הי' קשה וכו', אבל שם אין תירוצים, אין תירוצים! הרי חז"ל אומרים על אותו האישי [יש"ו] שהי' תלמיד של רבי יהושע בן פרחיה, ורבי יהושע בן פרחיה ראה שהוא מתחיל לדבר כי העינים של אשה פלונית יפות וכו', אמר לו רבי יהושע אתה מסתכל על דברים כאלה, והרחיק אותך.

וחז"ל אומרים עליו שהוא הרחיק אותך "יותר מדאי", כי אמנם הוא עשה פשע, עשה עבירה, אבל בשביל זה "לגמרי" להרחיק אותך! אומרים עי"ז חז"ל ביקורת, שאם לא הי' מרחיק אותך עד כדי כך, הוא לא הי' מתקלקל כ"כ, וזה אומרים על תנאי! ויכול להיות שבעולם העליון היתה עליו תביעה, ואמנם גם עם התביעה הזו הי' לו הרבה דברים טובים יותר מזה, אבל בכל זאת היתה "תביעה".

"מפחיד" להיות ראש ישיבה..

ובאמת הי' צריך "לפחד" להיות ראש ישיבה, אבל לא להיות ראש ישיבה זה גם לא פתרון... להיות ראש ישיבה זה קשה, ולא להיות ראש ישיבה זה גם קשה, אבל "בכל מצב" שאדם נמצא צריך זהירות מאד, והחפץ חיים באמת לא רצה להיות רב גם מהאי טעמא, כי הוא ראה שזה דבר קשה.

לתרומות להפצת הגליון השבועי וכן לקבלת הגליון ניתן לפנות למס' 055-7600953 וכן בקובץ השבועי "אוצר הפרשה" או למייל לאורו נלך s31626532@gmail.com וכן ניתן להשיג את הגליון מודפס ברש"י 14 קומה ב' ליד הדלת

לתועלת הרבים ניתן להאזין לדברים על פרשת השבוע מרבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה.

ע"י יבדלח"ט החברותא שליט"א כמידי עש"ק בקו אילת השחר שמספרו 0799-555-555 שלוחה 6.